

Kunnanhallitus 8.10.2019

(Esitys/Ennen mielipide /
Khall 8.10.2019 §296)

Asia 19 § Selityksen antaminen korkeimmalle hallinto-oikeudelle valtiovarainministeriön valituksen johdosta/Selityspyyntö 5.9.2019 dnro 2902/2/19

Vastaesitys

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 10.6.2019 antamasta päätöksestä numero 19/0261/2 ovat valittaneet korkeimpaan hallinto-oikeuteen valtiovarainministeriö ja Kittilän kunta.

Korkein hallinto-oikeus pyytää Kittilän kunnan selitystä valtiovarainministeriön valituksen johdosta.

Kittilän kunta lausuu selityksensä korkeimmalle hallinto-oikeudelle seuraavaa:

Kittilän kunnan luottamushenkilöiden pidättäminen luottamustoimesta valtiovarainministeriön päätöksen 18.6.2018 mukaisesti on ollut kuntalain 109 a §:n mukaista ja perusteltua.

Kuntalain 109 a §:n mukaan koko menettely voidaan käynnistää yhden rikosepäilyn vuoksi. Kyseessä ei enää ole pelkkä epäily, vaan syyttäjä on nostanut asiassa syytteen ja asia on vireillä tuomioistuimessa rikosasiana.

Kuntalain 85 §:n 4 momentin ja 109 a §:n 4 momentin soveltamisen edellytyksenä on aloitettu esitutkinta tai vireillä oleva oikeudenkäynti. Se, että henkilö ei toimi oikeudenkäynnin aikana luottamustoimessa turvaa kunnan päätöksenteon uskottavuuden ja luotettavuuden valtiovarainministeriön päätöksen mukaisesti tilanteessa, jossa syytteet koskevat vakavia virkarikoksia.

Kuntalain 85 §:n 4 momentin mukaan valtuuston on luottamushenkilön toimeensa tekemäksi epäiltyä virkarikosta koskevan esitutkinnan tai oikeudenkäynnin ajaksi pidätettävä luottamushenkilö toimestaan, jos se on kunnan päätöksenteon uskottavuuden ja luotettavuuden turvaamiseksi välttämätöntä ottaen huomioon epäillyn rikoksen vakavuus, mahdollinen toistuvuus ja muut seikat. Pidättämis päätös voidaan panna täytäntöön heti. Kysymyksessä on sekä kunnan että valtiovarainministeriön toimivallan osalta hallinnollisessa turvaamistoimenpiteestä esitutkinnan tai oikeudenkäynnin ajaksi, jossa ei ole tarkoitus eikä voida ottaa kantaa tai tutkia henkilöiden syyllisyyttä tai ottaa kantaa syyttäjän syyteharkintaan.

Edellä mainitun säännöksen mukaan luottamustoimesta pidättäminen olisi voinut tulla sovellettavaksi jo esitutkintailmoituksen perusteella ja nyt oli nostettu jo syyte.

Vt. kunnanjohtaja esityksessään tuo esiin perusteluna Lapin käräjäoikeuden päätöksen ja syytteiden hylkäämisen.

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan syyttäjät ovat valittaneet käräjäoikeuden tuomiosta hovioikeuteen.

Syyttäjien mukaan käräjäoikeuden tuomiossa oli runsaasti selviä virheitä ja puutteita.

Julkisuudessa on esitetty paljon lausuntoja ja kommentteja tuomiosta. Mm. professori, emeritus Olli Mäenpää otti voimakkaasti kantaa tuomioon ja toi esiin siinä olleita vakavia virheitä ja puutteita.

Ministeriön toimivalta pidättää henkilö luottamustoimestaan on viimesijainen. Kunnalla on asiassa ensisijainen toimivalta ja velvollisuus.

Vt. kunnanjohtajan esityksessä on väitetty riittävän, että kunnan oma pidättämispäätös olisi riittänyt syytteessä olevien tai muusta syystä esteellisten osallistumasta asioiden käsittelyyn. Tästä päätöksestä ^{PAULU} Aki Nevalainen ja Raili Fagerholm valittivat ja päätös kumottiin.

Todetaan myös, että VM:n pidättämispäätöksellä ei ole ollut eikä ole vt. kunnanjohtajan ja hallintojohtajan esittämiä voimakkaita vaikutuksia kunnallisdemokratian toimivuuteen. Luottamushenkilöt lautakunnissa, kunnanhallituksessa ja valtuustossa tulevat suoriutumaan hyvin myös vuoden 2020 budjetin valmistelusta.

Kittilän kunta lausuu, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös tulee kumota ja valtiovarainministeriön pidättämispäätös tulee pitää voimassa kunnes kysymyksessä olevia luottamushenkilöitä koskeva rikosasia on ratkaistu lainvoimaisella tuomiolla.

Kittilä 8.10.2019

Tuula Mertaniemi

Ahti Ovaskainen